

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

ΙΓΓΛΕΖΙΚΗ ΑΝΑΤΡΟΦΗ

«Ο καιρός βροχερός και γι' αυτό μονάχα πέντ' ἔξη ἦσαν κείνο τ' ἀπόγιομα στὸ τσάι τῆς Κας Γ... Πού ἡ περασμένη Κυριακή, πού πλημμύριζε κόσμον τὸ πλούσιο σαλόνι! Τώρα ἦταν τὸ ξανάσαμα ἔπειτ' ἀπὸ τὴν κίνηση, τὴ ζωηρότητα, τὸ γλέντι, γι' αὐτὸ κ' ἡ κουβέντα γενικιά, ὄχι κύκλοι ἰδιαιτέρου.

Ἡ Κας Γ. γυναίκα πλούσιου ἐμπόρου, πού γίνθηκε ἀπὸ τὸ τίποτα— αὐτὸ πεῖξ φαίνονταν κ' ἀπὸ τὴν πολυτέμνη, χωρὶς γούστο ὅμως, ἐπίπλωση τοῦ σπιτιοῦ— μὲ τὴν περηφάνεια καὶ ματαιότη, πού χαρακτηρίζε τὴ γυναίκα, ὅταν ἐξὸν ἀπὸ τὸν παρὰ δὲν ἔχει τίποτ' ἄλλο νὰ ἐπιδείξη, ἔδινε τὸ τσάι μὲ βοηθὸ τὴ δεσποσύνη Τ., πού ἡ ματιά της σούλεγε πῶς προτιμοῦσε τὸν κόσμον τῆς περασμένης Κυριακῆς ἀπὸ τὴν ἐνοχλητικὰ σοβαρότητα, πού βασιλευε γύρω ἀπὸ τὴ σπιτονοικοκυρὰ ἐξαιτίας τῆς βροχῆς.

Τὸ νόστιμο εἶναι πού διασκέδαση γιὰ τὸν περισσότερο κόσμον πού δὲν ἀφήνει νὰ περάσῃ καμμιά εὐκαιρία, χωρὶς νὰ τὴν ἀπολάβῃ, εἶναι νὰ συναντᾶται μὲ τοὺς ἰδίους ἀνθρώπους, τὶς ἴδιες φυσιογνωμίες, πότε δῶ, πότε κεῖ. Τὴν εὐχαρίστηση δὲν τοῦ δίνουν τὰ πρόσωπα—ὡ! ἂν τὰ βλεπε πάντα στὸ ἴδιο μέρος θάταν γι' αὐτὸν μιὰ ψυχικὴ αὐτοχτονία— ἀλλὰ ἡ ἐκλογὴ τοῦ τόπου πού θὰ τὰ συναντήσῃ. Μιὰ ἐρώτησις σὰν αὐτή: «Ἀπόψε θὰ πᾶς ἰδοῦμε στὸ χορὸ τῆς Δέσσης;» ἢ «ἄχτις πῶς τὰ περάσατε στὸ τσάι τῆς Κας Κ.» εἶναι γι' αὐτὸν ἀπόλαψη πού δὲ θὰ τὴν ἀλλάζῃ μὲ τίποτα στὸν κόσμον. Πόσοι δοκιμάζουσι στέρηση, στενοχώρια καὶ πολλές φορές ἀγωνία, γιὰ νὰ φτάσουν σὲ θέση, πού νὰ μποροῦν νὰ κάνουν μιὰ τέτοια ἐρώτησις, πού τοὺς φαίνεται ὁμορφότερη κ' ἡδονικότερη ἀπὸ τὴ γλυκύτερη νόστα!

«Ὅλοι εἶχαν πάρει τὸ τσάι τους καὶ τώρα ἡ δεσποσύνη Τ. ἐτοίμαζε τὸ δικό της, ὅταν ἡ μητέρα της, μιὰ ἡλικιωμένη κυρία, πού τότεν ὥρα καμάρωνε τὴ θυγατέρα της, εἶπε χαμογελώντας τῆς Κας Γ.

— «Πότε νὰ μεγαλώσῃ κ' ἡ κόρη σας νὰ σᾶς βοηθᾷ ὅταν δέχεστε».

— «Ἐχουμε καιρὸ, ἀπάντησε ἡ Κας Γ., εἶναι ἀκόμα τόσο μικροῦλα, τὸ καὶ μένει! ὄχι τῶ χρόνῳ μονάχα».

— «Καὶ πηγαίνει σκολειά;» ἐρώτησ' ἓνας κύριος

μισόκοπος, πού μίλησε μονάχα γιὰ νὰ μὴ φαίνεται πῶς πῆγε κεῖ γιὰ νὰ παραστήσῃ τὴ σιωπὴ.

— «Ἄ, ὄχι, εἶπε μὲ ζωηρότητα ἡ Κας Γ. Τῆς ἔχω μιὰν Ἰγγλέζα δασκάλα στὸ σπίτι· ἐγὼ ἀποστρέφομαι τὰ σκολειά, γιὰτ' εἶναι μονάχα γιὰ νὰ κάνουν δασκαλίτσες τὶς πλύστρες». Ἐδῶ ἓνας περιφρονητικὸς μορφασμὸς συντρόφευε τὰ λόγια της. «Ὅυτε ξένες γλώσσες στὰ σκολειά μας, οὔτε μόρφωση ἀληθινή, οὔτε ἀνατροφή, τίποτα, τίποτα. Σήμερα ὅποιος θέλει ν' ἀναθρέψῃ καλὰ τὰ παιδιὰ του, πρέπει νὰ φέρῃ ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ παιδαγωγούς».

— «Δὲ συμφωνῶ μαζί σας», εἶπε μιὰ κυρία μικροκαμωμένη, πολὺ νέα, ξανθὴ, μὲ μιὰ συμπαθητικὰ κ' ἐξυπνὴ φυσιογνωμία. Δὲ σᾶς λέω πού τὰ σκολειά μας εἶναι τὸ τέλει, ὄχι, ἔχουν κ' αὐτὰ τὰ ψεγάδια τους, εἶναι ὅμως πάντα μικρότερα ἀπὸ τὸ μεγάλο ἐλάττωμα τῆς ἀνατροφῆς μὲ ξένες δασκάλες, πού ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὰ παιδιὰ μας τὸν ἐθνισμό».

— «Μιλεῖς σοβαρὰ, ἀγαπητὴ μου;» εἶπε ἡ Κας Γ. καὶ γέλασε. «Ἐθνισμὸς, καὶ ποιὸς ἔχει σήμερα ἐθνισμὸ, πού πρέπει νὰ τὸν μάθουν τὰ παιδιὰ μας; Ἐθνισμὸς σήμερα εἶναι ὁ παρᾶς. Ἄς μὴ γελιῶμαστε, ὅλα μᾶς λείπουν σήμερα στὴν Ἑλλάδα κ' ἂν θέλουσι νᾶμαστε ἢ νὰ γίνουμε κάτι, πρέπει νὰ τὰ ζητᾶμε ὅλα ἀπὸ τὰ ξένα μέρη».

— «Δὲ σᾶς λέω, ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ τὸ παράδειγμα τους, γιὰτ' οἱ λαοὶ κείνοι προοδεύουν, ἐνῶ ἐμεῖς πᾶμε πίσω, αὐτὸ κανεὶς δὲν τ' ἀρνίεται· γιὰ τὴν ἀνατροφή ὅμως μοῦ φαίνεται πολὺ ἄπρεπο ἓνα παιδί νὰ ξέρῃ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ νᾶχῃ μιὰ μικρὴ, τιποτένια ἰδέα γιὰ τὸ ἥρωικὸ κίνημα τοῦ 21. Τί μπορεῖ νὰ μάθῃ τὸ παιδί, πού ἀπὸ μικρὸ ξεμαθαίνει τὴ γλώσσα του, γιὰ νὰ μιλήσῃ μιὰν ἄλλη τέλεια ξένη, πού τοῦ γιομίζουσι τὸ μυαλὸ μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν ξένων ἐθνῶν, χωρὶς νὰ τοῦ ἀναφέρουσι σκεδὸν τὴ δική του—σὰ νὰ μὴν εἶχε—παρὰ νὰ περιφρονητὴ τὴν πατρίδα του, νὰ ντρέπεται πού εἶναι Ρωμιός, ἐνῶ ἡ ἀληθινὴ ἀνατροφή ἓνα σκοπὸν ἔχει, νὰ τοῦ ριζώσῃ τὴν ἰδέαν, πού τὸ ἔθνος του ἔχει μεγάλα ἐλαττώματα, ὅπως ἔχει καὶ προτερήματα, νὰ βλέπῃ καὶ τούτα καὶ κείνα, νὰ φροντίσῃ, ὅσο μπορεῖ, νὰ διορθώσῃ τὰ πρῶτα, νὰ περηφανεύεται γιὰ τὰ δεύτερα καὶ ν' ἀγαπήσῃ, ὅπως εἶναι τὴν πατρίδα του, κλειδώντας μέσα στὴν ψυχὴ του τὴν ἀνθρωπότη κ' ἂν εἶναι ἄντρας μ' αὐτὴν τὴν ἰδέαν νὰ δράσῃ στὴν κοινωνίαν, κ' ἂν γυναίκα ν' ἀναθρέψῃ ἀληθινὰ

Ρωμιόπουλα κ' ὄχι Ἀρλεκίνοὺς μὲ Φραντζέζικες φράσεις κ' Ἰγγλέζικη προφορά;»

— «Πάντα ἡ ἴδια, γιομάτη ἰδανικά, πατριωτισμούς, κολοκύθια. Αὐτὰ ὅλα εἶναι ρωμαντισμοί, ἓνα μονάχα εἶναι ἡ πραγματικότη, πού καὶ καλῆτερη ἀνατροφή δίνει ἡ ξένη δασκάλα καὶ ἡθικὴ μεγαλύτερη. Ἄλλοίμονο ἀπὸ τὸ παιδί, πού συναναστρέφεται—κ' αὐτὸ γίνεται στὰ σκολειά μας—καὶ μὲ τοῦ μπακάλη τὴ θυγατέρα! Τί ἡθικὴ θὰ λάβῃ; τί μπορεῖ νὰ μάθῃ; ἐνῶ στὸ σπίτι ἄλλοιῶς ἐπιβλέπει ἡ δασκάλα, πού ἔχει νὰ προσέξῃ μιὰ μονάχα».

— «Ὡς κ' αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ δασκάλα, πού θὰ δώσετε τοῦ παιδιοῦ σας. Μήπως τὴν ξέρετε ὅταν τὴ φέρνετε; Παίξετε τὴν ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ σας στὸ λαχείο».

— «Καὶ τὸ κέρδισα! ὅσο γι' αὐτὸ δὲν ἔχω παράπονο κανένα· ἡ δική μου εἶναι λαμπρὴ, μιὰ νέα μὲ πολλή, πολλή ἡθικὴ, μὲ πολλές χάρες. Μακάρι νὰ τῆς μοιάσῃ σ' ὅλα ἡ μικροῦλα μου, θᾶμουν πολὺ εὐχαριστημένη, ἀπόδειξη, πού τῆς τὴν ἀφήνω μὲ τὰ μάτια κλειστά».

— «Θὰ πῆ, πῶς ἔχετε τύχη».

— «Ὅχι τύχη μονάχα, γιὰτ' ἐφρόντισα πρὶν τὴν πάρω. Οἱ Ἰγγλέζες σπάνιον νὰ μὴν εἶναι καλές, γιὰτ' ἔχουν γερὸ μυαλό».

— «Ἄλλὰ ἔχουν κ' ἐθνικὸν ἐγωισμό καὶ γιὰ ἓνα Ρωμιόπουλο εἶν' ἡθικὸς θάνατος. Ἑλληνίδα μὲ τὸν ἐθνικὸν ἐγωισμό, πού χαρακτηρίζε τοὺς Ἰγγλέζους, μάλιστα».

— «Καὶ δὲ θὰ τὴ δοῦμε τὴ μικροῦλα σας;» ἐρώτησ' ἓνας νέος, πού ἐπειδὴ μιλοῦσε ὅλη τὴν ὥραν μὲ τὴ δεσποσύνη Τ. ἤθελε νὰ δεῖξῃ, πῶς πρόσεχε κα σ' ὅ,τι λέγονταν γύρω του.

— «Ἡ Miss Jenny δὲν τῆς ἐπιτρέπει νᾶρχεται στὸ σαλόνι· λέει, πῶς πάντα κάτι μπορεῖ ν' ἀκούσῃ ὄχι κατάλληλο γιὰ κοριτσάκι καὶ πού δὲν πρέπει πρὶν τῆς ὥρας, νὰ μαθαίνῃ ἢ μαντεῖν μερικὰ πράματα. Βλέπετε, εἶναι πολὺ αὐστηρὴ! Σήμερα ὅμως, πού εἴμαστε ἀναμεταξύ μας, γιὰ μιὰ στιγμὴ δὲν πειράζει».

Ἐχτύπησε τὸ κουδοῦν κ' ἔδωσε διαταγὴ τὴν ὑπερέτρια. Ἐπειτ' ἀπὸ λίγα λεπτὰ παρουσιάστηκε στὴ θύρα ἓνα ὄμορφο σὰν κοκλίτσα κοριτσάκι, πλουσιοντυμένη— ἡ προσωποποίηση τῆς μητρικῆς ματαιοδοξίας—κ' ἔκαμε μιὰ σπουδασμένην ὑπόκλιση.

— «Ὁ κύριος ἀπὸ δῶ, Κέττ — εἶχε γίνε κἀ

ΤΟ ΚΑΤΟΣΤΑΡΙΚΟ

Ἡ Γιαννούλα σφουγγαρίζει κ' ὁ Στέργιος στέκεται ἀπὸ πάνω της καὶ τὴν κκακρώνει. Οἱ ἄσπρες καὶ παχουλές γάμπες της πού προβάλλουν γυμνές κάτω ἀπὸ τὸ κοντὸ μισοφοράκι τῆς δουλειᾶς, τὰ μεστωμένα καὶ ζουμερὰ βυζιά της πού οἱ ρῶγες τῶν ζωγραφίζονται μέσα ἀπὸ τὸ τσίτινο τριανταφυλλὶ πολκάκι της, ἡ κοκκινάδα τοῦ προσώπου της, οἱ θαυμασιεὶς καμπύλες τοῦ κορμιοῦ της, καθὼς εἶναι σκυμμένη ἀπάνω στὴ βούρτσα, ὅλα αὐτὰ τὸν ἔχουσι ξετρελλάνει τὸ νέο. Ἡ μάνα του ἀπὸ μακριὰ τοῦ κάνει νοήματα νὰ φύγῃ ἀπὸ κεῖ, γιὰτ' ἔχει δὲν ταιριάζει στὴ θέση του νὰ συντροφιάζῃ ἔτσι μιὰ ξενοδουλεύτρια, μ' αὐτὸς βρῖσκει χίλιες ἀφορμὲς γιὰ νὰ ξαναγαυρίσῃ. Μὲ τὰ μάτια του τὴν ἐτρώει. Τὰ χεῖλια του κολλᾶνε ἀπὸ γλύκα.

— Γιαννούλα, πόσα παιδιὰ ἔχεις;

— Τέσσερα, κύριε Στέργιος. Μὰ τί νὰ τὸ κά-

νης πού εἶτανε ἄτυχα· ὁ πατέρας τους ἐδῶ κ' ἔξη χρόνια πνίγηκε στὴ μηχανὴ κ' ἀπὲ ἄσπρη μέρα δὲν εἶδανε. Ὅ,τι κάνουνε τὰ δύο μου χέρια. Μὰ δουλεῖς δὲ βρῖσκεται εὐκόλα. Στενά χρόνια.

Μιλοῦσε χωρὶς νὰ σηκώσῃ κεφάλι καὶ χωρὶς νὰ παρατήσῃ τὴ βούρτσα· ὁ Στέργιος μαθημένος νὰ θεωρῇ ὅλες αὐτὲς τὶς γυναῖκες τοῦ δρόμου, ξιππάστηκε. «Πολὺ ντροπαλὴ ἢ πολὺ κατεργάρα» ἔβαλε μὲ τὸ νοῦ του, καὶ συλλογίστηκε πῶς θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ζοδέψῃ κάμποσους παρὰδες ὅσο νὰ τὴν φέρῃ στὰ νερά του. «Οἱ γυναῖκες εἶναι πονηρές, τὶς ξέρω γώ· φρόνιμη ὅσο νᾶνοῖζω τὸ πουγγί μου. Μὰ χαλάλι σου, Γιαννούλα· τάξιζεις, βρε ψυχὴ μου».

Ἐκεῖνο τὸ πρωὶ δὲ βγήκε ἀπὸ τὸ σπίτι μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ βλέπῃ τὴ Γιαννούλα. Στὴ μάνα του δικιολογήθηκε ὅπως ὅπως.

Τὸ μεσημέρι φάγανε πλούσια. Ἡ Γιαννούλα ὑποχρεώθηκε νὰ πιῇ τὴν ὑγείαν τοῦ κυρίου Στέργιος ἓνα ποτήρι κρασί γιομάτο. Τὸ μάγουλό της ἤρθε καὶ ροῦντωσε ὕστερα ἀπὸ τὸ κρασί. Ἐπεσε ὕστερα νὰ ξεκουραστῇ. Καλοκαίρι· ὅλο γλύκα ὁ μεσημεριανὸς ὕπνος. Ἐπεσε κ' ὁ Στέργιος νὰ κοιμηθῇ· πῆσαν ὅλοι. Μὰ ὁ Στέργιος ὕπνος δὲν εἶχε. Σηκώνεται ἀλαφρὰ καὶ βγαίνει ὄξω. Βλέπει τὴ Γιαννούλα ζαπλωμένη· κείνη ἀκούει πατήματα, ἀνοίγει τὰ μά-

τια της καὶ ξεπετάγεται.

— Σὲ ξύπνησα, Γιαννούλα· νὰ μὲ συμπαθᾶς, καημένη. Ἐέρεις ἤρθα νὰ σοῦ πῶ πῶς δὲν πρέπει καὶ νὰ πελιπίζεσαι... Πού ξέρεις... Βρῖσκονται καὶ καλοὶ ἀνθρώποι στὸν κόσμον... Ἐπειτα μιὰ γυναίκα τόσο ὄμορφη, τόσο νέα, ποτὲ δὲ χάνεται... Ναι... δὲ χάνεται.

Σωπαίνει καὶ τὴν γλυκοκοιτάζει χαμογελώντας. Κεῖνη κοκκινίζει σὰν παπαρούνα· τὰ μάγουλά της φωτιεὶς βγάζουσι. Κάτι ὀσμίστηκε. Καμμιάν ἀπόκριση. «Καμώματα» βάζει μὲ τὸ νοῦ του ὁ Στέργιος. Ἡ Γιαννούλα νοιώθει πᾶς τῶρα καθαρὰ τὸ σκοπὸ τοῦ Στέργιος.

Σὰν ἀποσκόλασε εἶχε βραδυάσει. Στους δρόμους ἀνάβανε τὰ φανάρια. Κατέβαινε τὴ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ μὲ ἓνα μικρὸ μπόγο ἀπὸ ροῦχα κ' ἀπὸ φαγώσιμα πού τὴν εἶχε φιλέψῃ ἡ μάνα τοῦ Στέργιος. Κάτω ἀπὸ τὴ σκάλα εἶτανε μιὰ καμὰρα θεοσκότεινη.

— Φεύγεις, Γιαννούλα; καληνύχτα.

— Μπα· σεῖς ἐδῶ, κύριε Στέργιος· τέτοια ὥρα;

— Σὲ περιμένω. Νὰ πάρε αὐτὸ.

Καὶ τῆς βάζει στὴ χούφτα ἓνα χαρτονόμισμα τρέμοντας ὄλος.

Ἡ Γιαννούλα φοβᾶται κάτι κακό. Κάνει νὰ

ΚΕΡΚΥΡΑ

Στὸ Γεράσιμο Μαρκοῦ, με βαθύτατο σέβας.

Ἀγνάντια, τῆς Ἀρβανιτιᾶς βουὰ γαλάζια ὑφώνονται
Καὶ τῆς Ἡκίρου.
Ξανοίγω ἀπὸ τοὺς βράχους σου νὰ χάνεται στὰ σύννεφα,
Ἡ γῆ το ὄνειρου.
Τὰ κάστρα σου σὰ δράκοντες· ἄλλα νεκρά, δὲν πύθναν
Ἄλλα παρέκει·
Ὁ νοὺς τους τρέχει στὴ φωτιά καὶ στῶν σπαθιῶν τὸ κλάγ-
[γασμα,
Καὶ στὸ τουφεκί.
Καὶ τὸ φεγγάρι τὸ χλωμὸ τόνειρεμένο φέγγος του
Ρίχνει τὰ βράδια,
Στοὺς ὄχτους, στὰ ρουμάνια σου, στοὺς κάμπους καὶ στὶς
[λίμνες σου,
Καὶ στὰ λαγαράδια.
Ὅλο χυμὸς ἀπ' τὸν καρπὸ καὶ μύρο ἀπ' τὸ μαγιάριλο
Χύνεται, ρέθει.
Τὴν καρποφόρα τὴν ἐλιά τὸ κυπαρίσσι δάκρυρνο
Τὴ συντροφόθει.
Ἐδῶ, ποὺ οἱ κῆποι ἀπλώνονται κι' ἀνοῦνε, καὶ τῶν ρῆ-
[γῆδων
Εἶναι παλάτια,
Ἐκεῖνος ποὺ τραγοῦδῃσε τὴ Λευτεριά, τὰ σφάλῃσε
Στερνὰ τὰ μάτια.
Τρικυμισμένη μιὰ Ψυχὴ γιὰ λίγο βρῆκε ἀνάπαψη,
Κοντὰ σὲ σένα·
Νὰ ζῆση ἐδῶ ὄνειρεύτηκε· κ' ἔστη· ἐδῶ τὰ γάλαμα
Τὰ ξακουμένα.
Ἡ προκομμένη Ναυσικᾶ κι' ὁ Βασιλιᾶς Ἀλκίνοος
Ζεῦσ' ἐδῶ πέρα·
Τὸν Ὀδυσσεῖα λιγόψυχο δικὸς σου τὸν ἀγκάλιασε
Γιαλὸς μιὰ μέρα.
Δόξα δική σου, ὦ Κέρκυρα, ποὺ ἐστὶ τὸν Καποδίστρια
Ἔχεις γεννήση·
Καὶ ποὺ γιὰ σένα τοῦ Τρανοῦ Τυρλοῦ, ἡ φωνὴ κ' ἡ λύρα του
Ἔχει ἀντηχήση.
Στῆς ἑρμονίας καὶ στοῦ ρυθμοῦ, ὅλα ἐδῶ πέρα λούζονται
Τάγιο μεθύσι·
Ἀγάλματα οἱ Κορφιάτισσες ποὺ πλάστης ὑπεράνθρωπος
Τάχει σκαλισή.
Χῶρες πολέμαγαν πολλές γιὰ σέ, κι' ἄλλοι σὲ θέλησαν
Σκλάβοι τους, δούλα.
Χρόνια πολλὰ πέρασαν· καὶ νά! ποὺ πάλι ἐπρόβαλλες
Ἑλληνοπούλα!
(Κορφοί. Αὐγούστου 1905)

ΔΕΛΤΙΟΝ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΑ ΝΥΧΤΕΡΙΝΑ ΦΩΤΑ*

Ἐνα σκοτεινὸ βράδι χυνοπωριάτικο, ἐδῶ καὶ
κάμποσα χρόνια, ταξίδεμα με βάρκα σ' ἕνα θλιβερὸ
ποτάμι τῆς Σιβηρίας. Ἐκθου καὶ μπροστὰ, στὸ
στηνίμμο τοῦ ποταμοῦ, κάτου ἀπὸ τοὺς μαύρους
βράχους, ἔλαμψ' ἕνα φῶς.
Ἐλάμψε ζωερά, δυνατὰ, παρκαποῦ κοντὰ μας.
— Δόξα σ' ὁ θεὸς—εἶπα με χαρὰ— θῆναι δῶ
σιμὰ κανένα σπίτι· ποὺ θὰ μπορούσαμε νὰ ξενουχί-
σομε.
Ὁ βαρκάρης γύρισε τὸ κεφάλι του, κοίταξε
πάνου ἀπὸ τὸν ὄμο του τὸ φῶς, κ' ἤσυχα ξανάπιασε
τὰ κουπιά.
— Μακριὰ ναι.
Στὴν ἀρχὴ δὲν τὸν πίστεψα. Τὸ φῶς ὅλο κ'
ἔλαμπε ζωερά καὶ πρόβαινε κοντὰ-κοντὰ μὲς ἀπ'
τὰ ῥοιστο σκετάδι. Μὰ ὁ βαρκάρης εἶχε δικίον· φά-
νηκε πῶς ἀλήθεια τὸ σπίτι εἶτανε μακριὰ.
Τοῦτο τὸ ξεχωριστὸ ἔχουν αὐτὰ τὰ νυχτερινὰ
φῶτα, νὰ φαίνονται ὀλοτέλα κοντὰ, νὰ νικᾶνε τὸ
μαῦρο σκετάδι, νὰ λαμπουρῇσαι ζωερά, νᾶναι ὄλο
ὑπόσκησι καὶ νὰ προσκαλοῦνε γιὰ τὸ σίμωμά τους.
Νομίζει κανεὶς ὅτι με δυὸ-τρεις ἀκόμα τραθηζιῆς
τῶν κουπιῶν—καὶ τελειώνει τὸ ταξίδι!.. Μὰ εἶσαι
μακριὰ!
Κι' ἀκόμα πολλές ὥρες εἶμωνα πάνου στὸ μαῦ-
ρον ἐκεῖνο ποτάμι. Τὰ βουὰ καὶ τὰ βράχια προ-
βαίνανε μὲς ἀπὸ τὴ νύχτα, περνούσανε σιμὰ μας,
καὶ χάνουσαν πάλι πίσω μας, ἐνῶ τὸ φῶς ὅλο κ'
ἔλαμπε μπροστὰ, ὅλο κ' ἔτρεμα καὶ προσκαλοῦσε—
πάντα τόσο κοντὰ καὶ πάντα τόσο μακριὰ.
Συχνὰ σήμερα θυμοῦμαι κείνον τὸ σκοτεινὸ πο-
ταμὸ τῆς Σιβηρίας με τοὺς μαύρους ἴσκιους τῶ
βουῶν καὶ τῶ βράχων τριγύρω καὶ με τὸ ζωερὸ κεί-
νο φῶς μπροστὰ.
Πολλὰ φῶτα καὶ πρὶν κ' ὕστερότερα δὲν προσ-
καλεσαν καὶ δὲ γελᾶσανε μονάχα ἐμένα γιὰ τὸ σί-
μωμά τους. Μὰ ἡ ζωὴ ὅλο τρέχει· στὶς ἴδιες θλιβε-
ρὲς ὄχτιες· καὶ τὰ φῶτα μένουσι πάντα μακριὰ. Καὶ
πρέπει νὰ ξαναπαρῇ κανεὶς στὰ χέρια του τὰ
κουπιά...
Ὅμως πάντα... πάντα μπροστὰ εἶναι τὰ φῶτα!
Μόσκα, 10 τοῦ Ὀκτώβρη 1905.

ΜΙΧ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

(*) Μεταφράστηκε ἀπὸ τὸ Ρούσικο με τὴν ἔδεια τοῦ
συγγραφέα

τ' ὄνομά της Ἰγγλέζικο—εἰζήτησε νὰ σὲ ἰδῇ. Δὸς
τοῦ τὸ χέρι. Ἡ μικρὴ κοντοζύγωσε τὸ νέο καὶ τοῦ
ἔδωκε τὸ χέρι της, χαμηλώνοντας τὰ μάτια.
— «Τὸ ξέρεις, ποὺ εἶσαι πολὺ ὀμορφῆς;» τῆς
εἶπε κείνος, ἀλλ' ἀρκετὰ δυνατὰ, γιὰτὶ περισσότερο
τῶπε, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴ μητέρα.
— «Αὐτὰ τὰ πράματα δὲν τὰ λένε», τοῦπε
ἡ μικροῦλα με Ἰγγλέζικη προφορὰ.
Ἡ κ. Γ. κοκκίνησε ἀπὸ τὴ χαρὰ της, ποὺ ἐσύ-
ναζε αὐτὴ τὴ στιγμή ἀπὸ τὰ χειλάκια τῆς θυγα-
τρὸς της τῆς ἀνατροφῆς, ποὺ τῆς ἔδωκε, τὸν καρπὸ.
Ἐρριξε βλέμμα τριγύρω της περὶ θριαμβευτικὸ ἀπὸ
κεῖνο τοῦ μεγάλου Ναπολέοντα εἶπειτ' ἀπὸ τὴ μάχη
τοῦ Ἀούστερλιτς.
— «Δὲν τὰ λένε καὶ γιὰτὶ, μικρὴ μου;»
— «Δὲν τὰ λένε δυνατὰ, μπροστὰ στὸν κόσμον,
τὰ λένε στ' αὐτί.»
Ἡ κ. Γ. ἄχυνσε.
— «Τ' εἶν' αὐτὲς οἱ βλακείες, ποὺ λές, Κέτη;»
— «Δὲν εἶναι βλακείες, μοῦ τοῦπε ἡ miss
Jenny.»
— «Ἡ miss Jenny ἀδύνατο, λές ψέματα» κι'
ἄφριξε ἀπὸ τὸ θυμὸ της ἡ κ. Γ.
— «Ὅχι, μαμά, δὲ λῶ ψέματα, ἂν θέλῃς
τὴν κράζουμε καὶ τὴ ρωτᾶς», εἶπε ἡ μικρὴ με ὕψος
ποὺ ἔδειχνε τὴν ἀλήθεια καὶ τὸν πόνο της γιὰ τὴν
ἀδικία, ποὺ δὲν ἔδιναν πίστη στὰ λόγια της. «Κάθα
ἀπόγιωμα, ποὺ πᾶμε στὸν Ἀνεμόμυλο, ἀπαντᾶμε ἕνα
νιό, καθεται κοντὰ στὴν miss Jenny καὶ μιλοῦνε
ὥρες πολλές, τίς περισσότερες φορὲς στ' αὐτί. Μιὰ
μέρα ἔκουσα, ποὺ τῆς ἔλεγε σιγὰ, σιγὰ, Ἀγγλικά
πῶς εἶναι ὀμορφῆς, κι' ὅταν ρώτησα τὴν miss Jenny
γιὰτὶ τῆς τῶπε στ' αὐτί, μοῦπε πῶς αὐτὰ τὰ πρά-
ματα δὲν τὰ λένε δυνατὰ!!!»

Ἡ μικροκαμωμένη ξανθὴ κυρία ἔδειξε ἀρκετὴν
εὐγένεια νὰ μὴν πῆ τίποτα, οὔτε νὰ κρουσοχαμογε-
λάσῃ γιὰ τὸ Βατερλώ τῆς Ἰγγλέζικης ἀνατροφῆς.

Κέρκυρα

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

Κάποιος ἰδόντας τὸν κωμωδιογράφο Ἀλεῖη, ποὺ μοις
μποροῦσε νὰ σερνεταὶ ἀπὸ τὰ γερατιά του, τόνε ρώτησε:
— Τί κάνεις;
— Πεζάινω με τὴν ἡσυχία μου, ἀπόκριθῆκε κείνος.
Ὅταν τοῦ Σπεύσιππου τοῦ πιάστηκαν τὰ πόδια του,
ὁ Διογένης τὸν παρκαינוῦσε ν' ἀπτοχτηνῆση.
Κι' ὁ Σπεύσιππος τοῦ εἶπε:
— Δὲ ζοῦμε με τὰ πόδια, φίλε μου, παρὰ με τὸ νοῦ.

ρῶγγι μὰ τὴν ἴδια στιγμή ὁ Στέργιος τὴν ἀγκαλιά-
ζει καὶ σκύφτει νὰ τὴν φιλήσῃ. Κεῖνη τραβιέται
με δύναμη πίσω τρομαγμένη φωνάζοντας·
— Μή· εἶμαι τίμια, κύριε Στέργιε.
Μένει τὰ ζεματισμένος κείνος, κ' ἡ Γιαννοῦλα
βρίσκει κατὰ νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν καμάρα στὸ δρόμο.
Ὁ Στέργιος συλλογιέται· «Εἶδες τὴν κατερ-
γάρα; νὰ τὴν ἀγκαλιάσω δὲ μᾶφῃσε, τὰ λεφτὰ μου
ὅμως τὰ πῆρε. Μωρὲ τί σου εἶναι αὐτὲς οἱ παλιογυ-
ναῖκες. Μὰ ποὺ θὰ μοῦ πᾶει.»
Ὅζω τὸ σκετάδι ἀπλώθηκε. Ἡ Γιαννοῦλα κου-
κουλωμένη γιὰ νὰ μὴ διακρίνεται τὸ μούτρο της,
λαχανιάζει γιὰ νὰ ρτᾶσῃ τὸ γληγορότερο στὸ σπίτι
της. Φοβᾶται μὴν πέσῃ ἀπάνω σὲ τίποτις μεθυ-
μένους, ἔχει ἀκόμα καὶ τὸ φόβο τοῦ Στέργιου καὶ
γυρίζε· συχνὰ πυκνὰ γιὰ νὰ δῇ μὴν τὴν ἀκολουθᾷ.
«Δὲν τόκαμα καλά, λέει με τὸ νοῦ της, ἔπρεπε νὰ
τοῦ τὰ πετάξω στὰ μούτρα τὰ λεφτὰ του· τώρα
τί θὰ λῆη ποὺ τὰ κράτησα; Θὰ με παίρῃ σὰν κι
αὐτὲς ποὺ ξέρει. Μὰ ἀλήθεια πόσα νὰ εἶναι;»
Σταματᾶται κάτω ἀπὸ ἕνα φανάρι, κοιτάζει
γύρο μὴν τὴν βλέπῃ κανεὶς καὶ βγάζει ἀπὸ τὴν
τσέπη τῆς φούστας της τὸ χαρτονόμισμα. Εἶναι
δεκάριον. Παναγία μου. Ποτὲ δὲν εἶχε δῆ τόσο
παρὰ μαζεμένο. Τώρα πιά θὰ χορτάσῃ τὸ σπίτι της

ἀπὸ πράματα. Στὸ δρόμο ποὺ πηγαίνει συναγτάει
μιὰ ζητιάννα· βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη της μιὰ δε-
κάρα καὶ τῆς τὴ δίνει.
— Νά, πάρε καὶ σύ, λέει.
Φτάνει στὸ σπίτι. Τὰ παιδιὰ τὴν περιμένουνε
νηστικά· σὸ μικρότερο κλαίει.
— Αἱ, σαπάτε—τοὺς κάνει—τώρα πιά ἔχουμε
ἀπ' ὅλα.
Ἰγνος δὲν τὴν κολλάει ὅλη νύχτα. Κυλιέται
στὸ στρώμα σὰ φεῖδι. Τὰ μάτια της κοκκαλιάζουνε
ἀνοιχτά. Μιὰ ἰδέα τὴνέ τρώει. Γιὰτὶ νὰ βασανίζε-
ται καὶ νὰ τυραγιέται; Ἄν ἤθελε... Νὰ ὁ κύριος
Στέργιος τὴν περιμένει... Αὐτὸς μπορεῖ νὰ δῶσῃ ὅσα
ὄσα· πλούσιος εἶναι· εἶπειτα ἔξω φτώχεια... Καλὸ
φαί, ζεστὰ, καινούρια ρουχαλάκια... Γίνετα κι
αὐτὴ νοικοκυρά... Μὰ ἡ ἀμαρτία... Ἡ ντροπὴ τοῦ
κόσμου... Αἱ καὶ τί; τόσες ἄλλες ποὺ τόκαναν καὶ
τὸ κάνουν;.. Ὁ Θεὸς συχωράει... Εἶναι καλὸς ὁ
Θεός... Δὲ θέλει νὰ βλέπῃ τὰ πλάσματά του νὰ
τυραγιοῦνται...
Τὸ καντήλι τσιτσιρίζει. Σηκώνεται. Μιὰ με-
γάλη καύτρα ἔχει σχηματιστῇ. Σηπτιλίζει τὸ φω-
τίλι, μὰ χρειάζεται καὶ λάδι, καὶ λάδι δὲν ἔχει.
Σὲ λίγο σβῆνει τὸ καντήλι, σκοτάδι γίνετα. Ἀκού-
γεται κάπου ἕνας ποντικὸς ποὺ ροκανίζει ἀργὰ τὸ

ξύλο. «Καλύτερος αὐτὸς, συλλογιέται, ἀκοῦ μπορεῖ
νὰ τρώῃ καὶ ξύλα». Μὰ τί σκοτάδι, Παναγία μου.
Ἀλήθεια, ἀπόψε εἶναι φεγγάρι. Σηκώνεται, ἀνοί-
γει ἕνα παράθυρο καὶ τὸ καμαράκι φωτίζεται ἀπὸ
τὸ φεγγαρίσιο φῶς ποὺ ἀσημῶνει τὰ προσωπάκια
τῶν παιδιῶν ποὺ κοιμοῦνται.
Σημερώνει. Ἡ Γιαννοῦλα γιομίζει τὸ σπίτι της
ἀπὸ ψῶνια. Ἐπειτα κᾶθονται ὄλοι γύρο στὴ ρου-
φοῦ καὶ καμαρώνουνε τὸ πσοκάλι με τὸ κρέας ποὺ
βράζει. Ἐκατὸ φορὲς θὰ τὸ ξεσκεπάσουνε καὶ θὰ
σπύφουνε ὄλοι με περιέργεια τὰ κεφάλια τους νὰ
ἰδοῦνε μέσα, ἐνῶ ὁ ἀχνὸς θὰ τοὺς λούζῃ.
Πέρασανε μέρες· τὰ λεφτὰ σωθῆκανε, ἡ φτώχεια
ξανάρθε. Μὰ ἡ Γιαννοῦλα ἔχει πάρει πιά τὴν ἀπό-
φασιν. Πηγαίνει στὸ σπίτι τοῦ Στέργιου τάχατες
γιὰ νὰ ζητήσῃ δουλειά. Ὁ Στέργιος τὴνέ βλέπει,
ἡ φλόγα ξανάναθει· μὰ δὲν ἔχει πιά σὰν πρῶτα
κουράγιο.
— Γιαννοῦλα, νὰ με συμπαθῆς· δὲν ἤξερα τί
ἔκανα κείνη τὴν ὥρα.
Χαμογελᾷ ἡ Γιαννοῦλα καὶ στυλώνει τὰ μάτια
ἀπάνω του.
— Τίποτις· μὴν περᾶζετε, κύριε Στέργιε, τοῦ
λέει πονηρά.
Κεῖνος ἀνατριχιάζει.